

DECLARACIÓ DE SUPORT A LA CREACIÓ DEL CENTRE D'AVALUACIÓ DELS IMPACTES DE LES EMPRESES CATALANES A L'EXTERIOR

Malgrat el reconeixement de la universalitat dels drets humans per part dels Estats, la realitat mostra una evident asimetria jurídica: mentre existeixen més de 3.400 acords i tractats que protegeixen les inversions a escala global mitjançant marcs jurídics vinculants, encara no disposem de mecanismes que assegurin el respecte dels drets humans ni el medi ambient per part de les empreses transnacionals.

En els darrers anys només s'han aprovat codis voluntaris i Plans Nacionals d'Empreses i Drets Humans que són del tot insuficients per respondre, de forma efectiva, davant la violació dels drets humans per part de les empreses, ja que els Principis Rectors sobre els que se sustenten no creen noves obligacions en el dret internacional. D'aquesta manera, es permet el manteniment d'un règim d'impunitat, tal i com ha succeït en casos tan greus com són el Rana Plaza (Bangladesh) l'abril de 2013, en què varen morir més de 1.100 persones a l'esfondrar-se l'edifici on treballaven prop de 5.000 persones. O el del Rio Doce (Brasil) el novembre de 2015, quan els murs d'una represa que emmagatzemava residus de l'extracció minera va cedir i va contaminar una gran extensió de terreny que es preveu no es recuperarà fins d'aquí 100 anys. En ambdós casos encara no s'han exigint les corresponents responsabilitats a les empreses propietàries.

Davant situacions com aquestes, el 2014 el Consell de Drets Humans de les Nacions Unides va iniciar un procés històric i sense precedents per tal d'obligar les empreses transnacionals a respectar els drets humans a tot arreu, mitjançant l'establiment d'un instrument jurídicament vinculant sobre empreses i drets humans. Aquest procés continua avançant a dia d'avui, amb el suport d'una xarxa global integrada per organitzacions socials, moviments i comunitats afectades, on participen activament entitats catalanes en defensa de la justícia global.

En aquest context, el passat 3 de novembre de 2016, la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació del Parlament de Catalunya va aprovar, per unanimitat, la proposta de resolució sobre un marc legislatiu pel respecte dels drets humans de les empreses catalanes que operen a l'exterior. Aquesta resolució instava al Govern de Catalunya a iniciar en el termini de 8 mesos (això és, abans del 3 de juliol d'enguany) els treballs per crear i desplegar un centre d'estudi i d'avaluació sobre els impactes de les empreses catalanes amb inversions a l'exterior que disposi d'instruments que vetllin pel compliment de la legislació vigent en l'àmbit dels Drets Humans per part de les empreses i amb participació de la societat civil catalana, del Govern i del Parlament.

Com a grups, col·lectius i entitats que integrem el teixit associatiu català:

- Donem suport a la Resolució del Parlament 359/XI sobre un marc legislatiu pel respecte dels drets humans de les empreses catalanes que operen a l'exterior
- Exigim al Govern català a emetre un Decret per tal de concretar la creació del centre d'avaluació dels impactes de les empreses catalanes a l'exterior.
- Volem la creació del Centre per tal de garantir que Catalunya disposi de mecanismes vinculants de control, seguiment, avaluació i, en el seu cas, també de sanció per aquelles empreses que violin els DH.
- Defensem un Centre que pugui rebre i investigar les denúncies de casos de possibles vulneracions dels DH per empreses catalanes; alhora, que activar mecanismes sancionadors per garantir que les empreses catalanes compleixen amb els DH.
- Exigim condicionar el compromís de la Generalitat a donar qualsevol suport públic a una empresa catalana a l'estricta compliment amb els DH, així com incorporar aquests criteris en els processos de contractació pública i en la concessió de llicències d'activitats per poder operar dins el territori català.

Catalunya no pot estar al marge d'aquest debat i l'ha de saber aprofitar com una oportunitat per a situar-se com referent en l'escena internacional en el respecte de la pau i de la promoció dels drets humans.